

Raadsinformatiebrief
Aan de gemeente raad

Gemeente Kerkrade
Markt 33, 6461 EC Kerkrade
Postbus 600, 6460 AP Kerkrade
www.kerkrade.nl
gemeentehuis@kerkrade.nl
Telefoon 14 045

Datum 5 maart 2026
Zaaknummer -
Uw kenmerk -
Ambtenaar [REDACTED]
Bijlage 1
Ons kenmerk 26u0001399

Onderwerp: Convenant Voldoende Zoetwater Limburg 2026-2050

Geachte leden van de gemeenteraad en leden van de raadscommissies,

Ons college heeft op 3 februari 2026 ingestemd met het “Convenant Voldoende Zoetwater Limburg 2026-2050”. Dit convenant dat op 4 maart jongstleden is ondertekend, is het resultaat van samenwerking tussen Provincie Limburg, Waterschap Limburg, Limburgse gemeenten, Waterleiding Maatschappij Limburg en maatschappelijke partners. Het doel is om gezamenlijk te werken aan een klimaatrobuust watersysteem dat de beschikbaarheid van voldoende schoon zoetwater naar 2050 in Limburg vergroot.

De beschikbaarheid van voldoende schoon zoetwater staat onder druk door klimaatverandering (langere periodes van droogte) en toenemende watervraag. De afgelopen jaren zijn al maatregelen genomen, maar deze blijken onvoldoende om de lange termijnopgave te realiseren. Het convenant legt gezamenlijke inspanningsdoelen vast en vormt een belangrijke pijler onder de regionale propositie richting het nationale Deltaprogramma Hoge Zandgronden (hierna afgekort met DHZ).

Het convenant kent geen resultaatsverplichting maar een inspanningsverplichting. Partijen werken stapsgewijs toe naar:

- het verminderen van de achteruitgang van grondwaterstanden (met lokaal maatwerk waar verdere verhoging wenselijk is);
- het verminderen van de totale watervraag met circa 20% richting 2050.

De uitwerking vindt plaats via gebiedsprocessen. Gemeenten hebben vooral een rol in de bebouwde omgeving; voor het landelijke gebied zijn waterschap en provincie leidend en is de rol van gemeenten vooralsnog faciliterend.

Voor onze gemeente is het convenant belangrijk omdat:

- bij ruimtelijke ontwikkelingen water een randvoorwaarde is voor woningbouw in steden en dorpen;
- bij economische continuïteit, de landbouw-, industrie- en recreatiesector, afhankelijk is van water;
- bij gezondheid en welzijn schoon water bijdraagt aan een gezonde woon- en leefomgeving en kan bijdragen aan het verminderen van hittestress;
- bij natuur en het vergroten van de biodiversiteit (onder meer het herstel van beekdalen, natuurgebieden en stedelijk groen) om voldoende water vraagt;
- bij klimaatadaptatie en transformatieopgaven het natuurlijke systeem (meer) te benutten, door ter plaatse het vasthouden en infiltreren van hemelwater. Hiermee wordt structureel de waterbeschikbaarheid vergroot.

Provincie en waterschap zijn primair bevoegd gezag, maar gemeenten hebben ook een grondwatertaak. Gemeenten hebben daarnaast een belang bij het hebben van voldoende zoetwater, dit vraagt om een actieve betrokkenheid door gemeenten.

Het convenant benoemt doelen die lokaal maatwerk vragen. Gemeenten moeten in gebiedsprocessen aandacht houden voor nuance en verschillen tussen Noord-, Midden- en Zuid-Limburg; met andere bodemsoorten (zand-, klei- of lössgronden) en verschillen in grondwaterstanden. In onze gemeente hebben we voornamelijk lössgrond en bevindt het grondwater zich vaak op grote diepte, soms wel meer dan tien meter.

Het convenant benoemt dat maatregelen ook risico's op wateroverlast kunnen veroorzaken. Dit vraagt om duidelijke afspraken vooraf.

Het convenant kent een inspanningsverplichting en geen resultaatsverplichting. Dit heeft nu geen directe invloed op de financiën. Wel zal onze gemeente bij nieuwe gebiedsontwikkelingen en eigen projecten, onder meer in de openbare ruimte, nog meer moeten inzetten op het (langer) vasthouden van hemelwater door vergroening en het weghalen van (overbodige) verharding in de bebouwde omgeving. Dit is ook opgenomen in één van de verhaallijnen uit de Omgevingsvisie Kerkrade 2050 om te werken aan een klimaatbestendige stad. Het convenant biedt daarmee een meekoppelkans.

Omdat er op korte termijn geen zicht is op extra middelen vanuit het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, is het belangrijk dat gemeenten goed aanhaken bij DHZ. Er wordt door de Limburgse gemeenten gewerkt aan een gezamenlijke propositie voor de bebouwde omgeving.

Met deze brief informeren wij u over het convenant en de betekenis hiervan voor onze gemeente. Medio 2026 zal waterbeschikbaarheid ook als actielijn worden opgenomen in "Waterklaar (zie ook <https://waterklaar.nl/>)", het gezamenlijke communicatielabel van de Limburgse overheden rondom water en klimaatadaptatie.

Wij houden u op de hoogte over de uitwerking van het bijgevoegde convenant en de gezamenlijke propositie richting het nationale Deltaprogramma Hoge Zandgronden.

Hoogachtend,

Het College,

dr. T.P. Dassen Housen

De secretaris,

R.M.J.S. Stijns

